

Hoe gezond is jouw grond?

De voorbije jaren bracht men de bodemkwaliteit van alle Vlaamse gronden in kaart. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) lanceerde ook een online platform www.degrotegrondvraag.be om grondeigenaars in Vlaanderen te steunen bij het controleren en waar nodig saneren van hun grond. Maar wat is deze tool en wat moeten we er nu mee?

Caroline Van der Heyden, adviseur Milieubeleid, Studiedienst en Nele Kempeneers / Illustraties: Joris Snaet

Vlaanderen heeft een rijk industrieel verleden, en dat laat zijn sporen na in de bodem. Tegen 2036 wil Vlaanderen dat alle historisch verontreinigde gronden gesaneerd zijn of op zijn minst in de saneringsfase zitten. Bodemonderzoeken en -saneringen moeten dus in een stroomversnelling raken. Boerenbond volgt dit dossier al een tijdje nauw op, samen met OVAM.

De Grote Grondvraag

Om werk te maken van die inhaalbeweging kregen steden en gemeenten de

opdracht om de bodemkwaliteit van alle gronden in kaart te brengen. Ambtenaren gingen in de archieven na of er in het verleden industriële activiteiten plaatsvonden op bestaande gronden. Zo komt men uit op zo'n 80.000 gronden die bestempeld zijn als risicoground en dus de komende jaren moeten worden onderzocht en gesaneerd. De overheid is op de hoogte van de status van alle gronden en zal je ook zelf contacteren indien je eigenaar bent van een risicoground. Waarom dan de campagne rond 'De Grote Grondvraag'?

Verrassingen vermijden

Je hoorde waarschijnlijk de campagne rond De Grote Grondvraag al passeren via radiospots of andere media. De Grote Grondvraag is een website waar iedereen kan zien hoe het met zijn grond gesteld is. Via een kaart wordt voor de gemeenten die deelnemen met een kleurencode aangegeven wat OVAM weet over jouw grond en welke actie je al dan niet moet ondernemen. Momenteel doen al 222 gemeenten mee aan De Grote Grondvraag. Indien jouw gemeente nog niet meedoet, kan je je e-mailadres achterlaten om op de hoogte te worden gebracht wanneer je gemeente wel opgenomen wordt. De overheid weet dus hoe het met jouw grond gesteld is en zal je hierover ook contacteren indien het gaat om een risicoground. Waarom zou je dan zelf surfen naar de website van De Grote Grondvraag? Dat doe je om onaangename verrassingen te vermijden. Zo ben je goed op de hoogte mocht er ►

Van de week

een brief met aanmaning tot bodemonderzoek in de bus vallen.

Wat is verontreiniging?

De kaart die je op www.degrotegrondvraag.be vindt, is gebaseerd op de informatie die OVAM kreeg van de gemeenten vanuit de gemeentelijke inventaris. In deze inventaris wordt opgenomen of de grond een risicoground is. Een risicoground is een grond waarop potentieel vervuilende activiteiten worden of werden uitgevoerd. Deze activiteiten zijn opgenomen in de omgevingsvergunning en worden aangeduid in de indelingslijst van Vlarem of Vlarem met de letter O, A of B. Voorbeelden in de land- en tuinbouwsector zijn de opslag van zware stookolie, diesel of lichte stookolie met een gezamenlijke opslagcapaciteit van meer dan 20.000 liter of een garage-werkplaats. Maar landbouwers en particulieren kunnen ook geconfronteerd worden met voormalige stortplaatsen die op hun gronden liggen. Ook deze hebben de gemeente in kaart moeten brengen en doorgeven aan OVAM. Ruimte is in Vlaanderen een schaars goed en in het verleden kregen oude stortplaatsen daarom vaak een andere bestemming zoals woon- of landbouwgebied. Vlaanderen telt zo'n 2000 voormalige stortsites en deze zijn dus

niet altijd door de omwonenden of eigenaars gekend. Door het verhoogd risico op bodemverontreiniging is een oriënterend bodemonderzoek nodig op al deze risicogronden. Zo worden ernstig verontreinigde gronden tijdig opgespoord en waar nodig aangepakt. Je vindt meer informatie en een heleboel antwoorden op veelgestelde vragen op www.boerenbond.be/kenniscentrum/onderwerpen/bodemonderzoeken-en-bodemverontreiniging.

Brief in de bus

OVAM verwittigt je tijdig als je een onderzoeksplicht hebt. Dit gebeurt via een brief waarin wordt uitgelegd welke risicoactiviteiten zijn opgenomen voor jouw gronden en met de vraag om binnen de 6 maanden een oriënterend bodemonderzoek naar OVAM op te sturen. Wachten met een bodemonderzoek kan een verontreinigings-situatie namelijk verergeren en leiden tot hogere kosten.

In die brief die je van OVAM ontvangt wordt gewerkt met vier kleurcodes. Deze vertellen je hoe het gesteld is met je grond:

Groen. Er zijn geen aanwijzingen dat je grond een risicoground is. Je hoeft geen verdere actie te ondernemen.

Geel. Er is informatie bekend over de bodemkwaliteit van je grond. Die informatie kan je opvragen op de website en bij klantenbeheer van OVAM.

Oranje. Jouw grond staat gekend als risicoground. OVAM neemt het onderzoek op zich omdat je in aanmerking komt voor een vrijstelling van onderzoeksplicht.

Rood. Jouw grond is gekend als risicoground. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat de bodem ook effectief vervuild is en er een probleem is met de bodemkwaliteit. Een oriënterend bodemonderzoek moet daarover uitsluitsel geven. Aan de hand van enkele korte vraagjes kom je te weten welke stappen je moet ondernemen.

Wat bij een fout?

Via De Grote Grondvraag kom je dus snel te weten of er een onderzoeksplicht op je gronden rust. Aangezien OVAM zich baseert op de gemeente-

OVAM verwittigt je tijdig als je een onderzoeksplicht hebt.

lijke inventaris, moet je ook bij de gemeente aankloppen als je merkt dat er verkeerde informatie is doorgegeven. Dit kan bijvoorbeeld gaan om percelen die foutief mee zijn opgenomen of risico-activiteiten die misschien niet hebben plaatsgevonden. Het is nu eenmaal niet altijd duidelijk uit een omgevingsvergunning (vroeger milieuvergunning) op welke percelen de risico-activiteit echt heeft plaatsgevonden en of die activiteit nu effectief heeft plaatsgevonden. Er werden vaak meer rubrieken aangevraagd dan nodig. We merken dat gemeenten hier verschillend mee omgaan. Een gemeente is verantwoordelijk voor de data die ze in de gemeentelijke inventaris heeft doorgegeven en het beslissingsrecht ligt dan ook bij haar. Een gemeente mag een risico-activiteit uit de gemeentelijke inventaris schrappen, louter op basis van de vraag en kennis van het terrein. Meestal worden wel enige bewijsstukken gevraagd om de vraag te staven. Uiteraard is het aantonen van het niet-plaatsvinden van rubrieken, wel moeilijker aan te tonen. Maar soms kent het gemeentebestuur het bedrijf ook goed en kan deze kennis voldoende zijn. Sommige gemeenten vragen een gemotiveerde verklaring door een erkende bodemsa-

neringsdeskundige. Dit kost uiteraard wel wat en is dus niet wenselijk, zeker niet als het duidelijk om een vergissing gaat.

Hulp nodig?

Uiteraard moet het bodemonderzoek wel worden uitgevoerd als de risico-activiteit effectief heeft plaatsgevonden. Dit geldt ook als de risico-activiteit in tussentijd is stopgezet, maar er nog geen bodemonderzoek voor stopzetting heeft plaatsgevonden. Staan er nog rubrieken in je vergunning die je niet uitvoert, dan is het goed om je vergunning te laten aanpassen naar de werkelijke situatie. Zo word je achteraf niet geconfronteerd met extra bodemonderzoeken. Je dienstbetoonconsulent kan hierbij helpen. Ben je op zoek naar een erkende bodemsaneringsdeskundige, dan kan je eventueel een beroep doen op de zes erkende bodemsaneringsdeskundigen waarmee we een vrijblijvende samenwerking hebben opgezet. Er is geen prijsafpraak omdat elk bodemonderzoek maatwerk is, maar we zetten in op een correcte inschatting van het project en een goede opvolging en service. Je vindt hen op www.boerenbond.be/actualiteit/erkende-bodemsaneringsdeskundigen. ■

Caroline Van der Heyden

adviseur Milieubeleid, Studiedienst
caroline.van.der.heyden@boerenbond.be

Ga in gesprek met de lokale besturen

Zoals blijkt hebben de lokale besturen dus een belangrijke taak om de correcte gegevens aan OVAM via hun gemeentelijke inventaris door te geven. Hoe gaat jouw gemeente om met deze materie en de vragen van land- en tuinbouwers om gegevens te bespreken en eventueel te herzien? Wordt er altijd een gemotiveerde verklaring van een erkend bodemsaneringsdeskundige gevraagd of hoeft dit niet?

Jouw regioconsulent kan jou en je bedrijfsgilde helpen om het gesprek hierover met hen aan te gaan. Je dienstbetoonconsulent kan je bovendien individueel bijstaan indien je vragen hebt over je eigen dossier.

Onze consulenten kunnen helpen als je vragen hebt.